

Udateret.

AFSENDER

Sonja Ferlov Mancoba

MODTAGER

Steffen Steffensen

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Generel kommentar:

Sonja Ferlov Mancoba citerer fra denne artikel: Ejler Bille, "den internationale kunstudstilling i københavn 1935 (kubisme = surrealisme)", Linien 15. februar, nr. 10, 2. aar, 1935, pp. 3-6.

Brevet er en fotokopi.

Afsendersted:

Paris

Modtagersted:

København

Omtalte personer:

Troels Andersen

Ejler Bille

Erwin Graumann

Richard Mortensen

Arkivplacering:

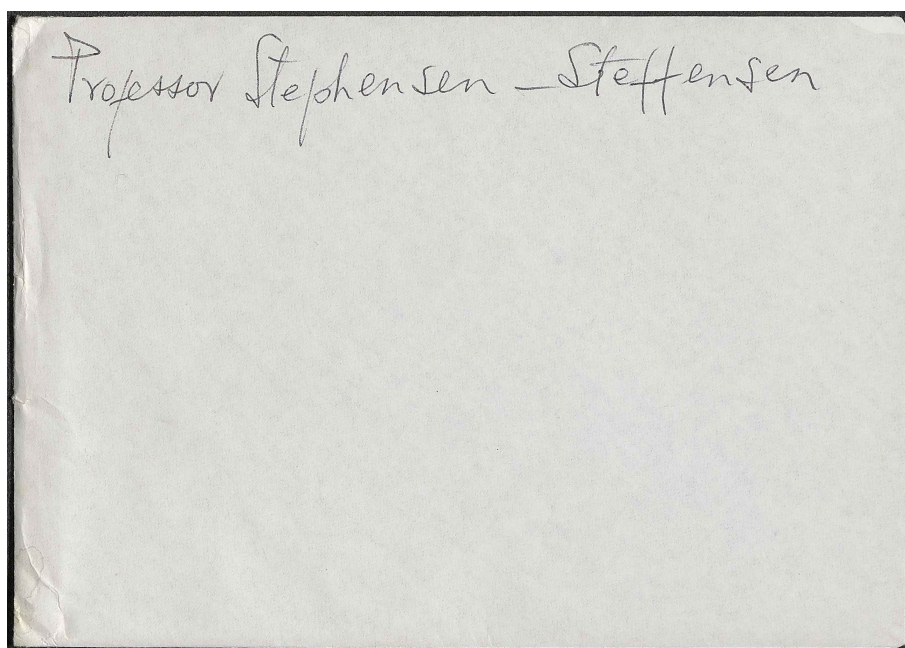
Ferlov Mancoba arkivet.

DOKUMENTINDHOLD

Sonja Ferlov Mancoba skriver til Steffen Steffensen med kunstnervennen Erwin Graumanns adresse i Schweiz og en kort levnedbeskrivelse flettet sammen med en beskrivelse af sit venskab med ham. Hun beretter blandt andet om, hvordan hun har kendt Graumann siden 1935, hvor hun mødte ham i forbindelse med sit engagement i Linien. Hun fortæller, hvordan hun har bevaret kontakten med ham i alle sine år i Paris, hvor han først levede som tysk flygtning og senere har besøgt hende, Ernest Mancoba og Wonga Mancoba og beriget dem med sin poesi og varme. Hun beskriver desuden hans atelier og nævner, at han har en lille samling af afrikansk kunst. Hun citerer endvidere Ejler Billes beskrivelse af hans kunst fra Linien 15. februar, nr. 10, 2. aar , 1935.

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

153, rue du Château
Paris 14^e

Kære Herrer Prof. Steffensen.

Hjertelig Tak for Deres gode Brev
som interesserer mig meget.

Erwin Graumann har været
min gode og trofaste Ven lige
siden han i 1935 arbejdede i
Danmark sammen med eller
paa Kantens af Linien, hvor jeg
selv blev medlem i 1936 tror jeg
det var. I Nov. 36 rejste jeg til
Paris hvor jeg aaret efter installerede
mig i den sydlige Del af Paris
hvor jeg senere atter traf Grau-
mann som ogsaa havde sit
Atelier i Paris' 14^{ende} Arrondissement.
Han levede jo som tysk Fugtning
i meget meget ringe Betingelser
og i stor usikkerhed alligevel
fortsatte han omend tungt sit
Maleri og ingen Djævel eller
misere vilde kunne drive

mange af hans Ting. Han
er vel over 80 Aar. Paa de tyske
Expressionisters Udstilling her
i Paris, saa man ikke en Skygge
af ham. Ja Livet er mærkeligt.
Hans intime forhold til Livets Fore-
teelser. En lille Tjer et lille Blad
vilde ham næge om i Forhold til
sit Billede. Hvert Foraar naar
jeg besøgte ham i hans Atelier
(hvor der var strengt og koldt) saa
fandt jeg en eller 2 Kastaniegrene
i Knop hvor man ventede paa
at de skulde strække Armene
haabefuldt ud mod Lyset for
Dag for Dag at folde deres Vifter ud.
Hans første kone som forstod til Tulde
hans kunsts Musik døde meget
tidligt i Svejts. —

den rigdom af Paesi og Varme
hans Liv var baseret paa ud
af ham. Uendelig store er de
^{kulturelle} rigdomme han paa trods af
sit svære og omvæltede Liv har bi-
bragt mig. Efter Krigen har han
været økonomisk vel. Han bor nu
i Sneyts. Flere gang har han
efter al Krigens tumult kommen
til Paris kommer han trofast og
besøger os. Han er nu Mele vor
Families (min Mands og min Søns)
Tro Ven. Men desværre er han
nu meget gammel; i mere end
et Aar har jeg nu ikke set ham.
Jeg var jo selv i 4 Mnd. paa Hospit-
talet. Naar han har besøgt os
føler vi os fulde af Rigdom og
Paesi og ny Viden. Det er de
endeløst hvad han kan bidere.
baade af Digt og Prosa. Ogsaa
hans Syn paa den arverende
Situation er meget klart.

Men Graumann er en
meget ensom Person over-
alt. Han rydte nu paa Flaender
saa han kan ikke Skrive har end-
og svært ved at spise; men han
gør ikke op; hans Mod har
ingen Grænser men jeg er
meget bleg det er derfor han
endnu er i live. Men jeg er nu
lidt angstelig. Han har en
Kone som hjælper ham, og 2
Sønner. Men ingen i Familien
forstaar hans Kunst. Jeg har
saa mangen engang søgt at
sætte ham i Kontakt med Men-
nesker som arbejdede paa at
formidle Kunst. Men det synes
aldrig at vilde lykkes. Nu tror jeg
alligevel at der er mange som
har interesseret sig for og respek-
teret hans Arbejde. I Bielefeld
hans Fødested i Tasskland
tror jeg de har

2) Jeg sidder her med vort
Surrealistiske Hæfte Liniën
15 Feb 1935 2 aar nr 10
ansvarshavende redaktør eller billed-
redaktør richard s. martensen
Jeg finder deri: den internationale
kunstudstilling 1935 (kubisme = surrea-
lisme) efter at have nævnt kunst-
nere fra forskellige lande staaer
til sidst skrevet af eller lulle
Tyskland (^{Erwin} Emi) Graumann

Det er metafysisk stræben
den systematiserede tanke
cerlighedens og grundighedens vin-
- en tysker der stræber efter er-
kendelse.

Hvor meget det er værd
ved jeg ikke. Men de var vel unge
og velmenende.

Kære Herr Steffensen
Jeg ser til min forfærdelse at jeg
faktisk intet væsentligt har faaet
sagt endnu tilgiv mig, jeg haaber
at kunne fortsætte en dag igen. Jeg
maa nu se at faa skrevet et lille
ord til Graumann fra os alle her

Vi holder alle tre saa meget
af ham han er saa levende
og interesserer sig for alt
han har en meget fin lille
samling afrikansk kunst.
Jeg tror hans smukkeste
Billede hænger i Biellefeld
det er Toge fra Berlin det er
helt graat og en lille smule rød
mærkeligt at han var ude-
lukket fra expressionisternes
udstilling i Paris.

Jeg skriver Graumanns
adresse men som sagt
man kan ikke skrive.

Har de Lejlighed dertil
da hils Træls, han er et
dejligt menneske.

nu de bedste Hilsener
ogsaa fra min Mand ^{Ernest}
^{Mancoles}

Deres hengivne

Sonya Terlov Mancoles

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

Erwin Graumann
40e Route de Malagnou
1208 Genève
Suisse